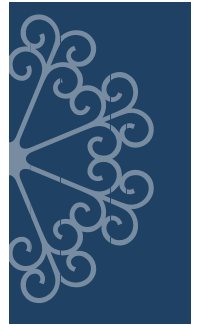

בית מזרח

פרשת ויצא

זמני כניסת ויציאת השבת

★	☪	
17:15	16:00	ירושלים
17:16	16:16	בני ברק
17:30	16:15	ציריך
17:14	15:46	וינה
17:48	16:17	אנטוורפן
17:48	16:26	פריז
16:46	15:38	לונדון

דבר הישיבה

מובטחני שתפילה זו התקבלה במרומים...

מסופר על מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל שפעם אחת ביום היארצייתו של רחל אמנו, בא להתפלל על קברה של רחל אמנו, ויהי בהיותו שם שמע מעבר למחיצה קול בכי של אשה המתפללת להקב"ה מקירות לבה, היתה זו אשה חשוכת בנים רח"ל, וכבר עברו כמה וכמה שנים מנשואיה, ועדיין לא התברכה בפרי בטן, וצעררה היה נורא ואיום, ופתאום פתחה ואמרה בדמעות שלישי: "מאמע רחל, הרי את בעצמך הרגשת את הטעם המר הזה, בלי בנים, מי כמוך יודעת את גודל הצער והכאב, אם כן, אנא אמא, תהיי נא מליצת יושר בעדי שאזכה להיפקד בזרע של קיימא".

מיד כששמע מרן רה"י הגר"ח תפילה זו, התמלא התרגשות ואמה: מובטחני שתפילה זו התקבלה במרומים, ובשנה הבאה אני רוצה להיות סנדק בברית זו, וביקש לברר מי האשה הזאת. ואכן כך היה, לשנה הבאה נחגגה ברית המילה כאשר מרן שימש כסנדק. (תורת זאב - פנינים, עמ' מ"ה).

555

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה" (מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוויץ זצוק"ל ממיר)

מתורת רבותינו

אין עצה מבלי לפתוח פתח כחודו של מחט

ויפגע במקום וגו' (כח, יא).

כן, אם 'הוא' לא היה נותן את דעתו להתפלל, לא היו מעכבים אותו מן השמים. שכן, אם אין הוא פותח את הפתח הקטן, זה הקטן כחודו של מחט, אזי לא תבוא כל איתערותא דלעילא.

נורא הדבר לחשוב, כי כל הנצח וכל עתידו של עם ישראל תלוי רק במחשבה אחת ויחידה...

מליץ יושר

כשעבר יעקב על בית המקדש, מדוע לא עכבו שם, איהו לא יחב לביה להתפלל במקום שהתפללו אבותיו, ומן השמים יעכבוהו, וכו', כי מטא לחרן וכו' יחב דעתיה למהדר וקפצה לו הארץ (רש"י)

המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, היה מצביע על מדרש זה, והיה מראה עד כמה עמוקה מידת הדין. כל עתידו של עם ישראל היה תלוי בחזיון של יעקב באותו מקום מקודש. ואף על פי

צורת התפילה בהיכל הישיבה במיר

מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים. (כח, יז).

במקומותיהם והאולם כולו מלא מפה לפה. לא שמעו דיבורים כלל וכלל, חס וחלילה! אפילו לא מילה אחת עד סוף התפילה, לכל אורך התפילה אף אחד לא זז ממקומו. דבר שכזה לא ראיתי בשום מקום אחר, רק בישיבת מיר.

שמך לא שכחנו (ח"א, עמ' 94)

כיצד היתה נראית צורת התפילה בהיכל הישיבה במיר ועל אורית הקדושה ויראת הרוממות שחפפה על כל באי ה', סיפר לימים הג"ר מנחם מנס מור זצ"ל מתלמידי הישיבה:

תפילת שחרית בישיבה הותירה עלי רושם אדיר ומיוחד במינו, אחרי אמירת "ברכו" אף אחד כבר לא נכנס לבית המדרש, וגם לא יצא. כולם היו ישובים

רחל מסרה הסימנים מבלי שלא תרגיש שזהו חסד

ותאמר לה המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני

ותאמר רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך (ל, טו).

את רחל" וגו' ופי' רש"י שזכר לה שמסרה סימניה לאחותה, וצריך ביאור, דהא נתנה הסימנים ללאה כבר מזמן מוקדם מאוד, ומדוע דוקא עכשיו זכר הקב"ה אותה הזכות שנתנה הסימנים בצנעה ללאה

ויש להבין, הא רחל נתנה הסימנים ללאה והיאך העיזה לאה פניה לומר עכשיו לרחל 'המעט קחתך את אשי וקאילו רחל נטלה את בעלה ממנה. ועוד יש להבין דלהלן בפסוק כ"ב כתיב "ויזכר אלקים

מעמד מפואר לכבודה של תורה

עמ' 3-5

מתורת רבותינו

< ותרץ מרן ראש הישיבה שה"ת רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: דיש שני אופנים היאך לעשות חסד (א) חסד הרגיל שהמקבל יודע שאחרים עושים חסד עמו. (ב) ויש חסד שעושים באופן צניעות כדי שהמקבל טובה

ממנה. ולכן מאחר שנתעורר זה הענין שרחל עשה החסד בצניעות גדולה עד כדי שלא יכלה לתבוע ממנה כך, מיד ויזכר אלקים את רחל.

ברמז קטן בתורה - מונחים יסודות וגילויים עד אין חקר ותכלית

ויפרוץ האיש מאוד מאוד ויהי לו צאן רבות (ל, מג).
שח הגה"צ המשגיח **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל: כשהתורה מתארת את גודל עשרו של יעקב אבינו ע"ה במלים "ויפרוץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות" וכו', הרי לפי השערותנו היינו מסתפקים, אם היו לו ליעקב מכל מין ומין כמה אלפים או לכל היותר כמה עשרות אלפים בקר וצאן, וזה ללא ספק

די והותר לו ליעקב להשיג בזמן כה מועט יחסית. אך במדרש איתא שהיו לו ששים רבוא כלבים, וכל כלב שמר על עדר אחד, משמע הרבה יותר ממה ששיעורנו - וכל זאת מרומז בתורה במלים אחדות הנ"ל.
וכן בכל התורה מוצאים אנו שברמז קטן מונחים

יסודות וגילויים עד אין חקר ותכלית, וכן מובא בשם ר' סעדיה גאון שכל המכות שקבלו המצריים מרומזים במלת ד"ן, אשר אמר הקב"ה וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי. **יד יחזקאל (עמ' עה)**

רמאות, שעד עצם היום הזה איננו מבינים זאת...

יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואלקי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע. (לא, כט)

והדברים צריכים ביאור, הרי לכן היה פיקח ורמאי גדול עד מאד, ומה ראה לטעות זו לומר כי אינו יכול לעשות מאומה, עד שגילה ליעקב אבינו שאינו יכול להזיקו ואיבד בכך את כוחו.

אמר מרן ראש הישיבה הגאון רבי **בנימין ביינוש פינקל** זצ"ל בדרך צחות, מכיון שהיה לכן רמאי גדול שאין כדוגמתו, על כרחך צריך לומר שהיתה מונחת כאן בדבריו כזו רמאות, שעד עצם היום הזה

איננו מבינים זאת...

(דברי קדשו ח"ב, הגדש"פ עמ' רל"ז)

מבאר רבותינו

לעשות מכל קושי - הזדמנות כן גדלה ממלכת ישיבת מיר בצל מרן רה"י

ויצא יעקב מבאר שבע וגו' (כה, י).

יעקב אבינו ברח מבאר-שבע בצוואת אביו ואמו, אשר הורו לו ללכת היישר לחרן ולקחת לו אישה מבנות לכן. והוא אכן יצא לדרך במטרה להגיע לחרן, וכמפורש בפסוק: "ויצא יעקב מבאר שבע, וילך חרנה" אם כך נשאלת השאלה, מה אירע פתאום, שמחמתו שיהיה יעקב את התוכנית ופרש לישיבת שם ועבר למשך ארבע עשרה שנה?

אכן יש בדבר עומק, המלמדנו מה גדול כח לימוד התורה, לחשל את פנימיות האדם.

יעקב אבינו הלך לחרן, על מנת לשאת אשה מבנות לכן. הוא ידע היטב שאצל לכן הארמי, שהיה רשע, שקרן ועובד אלילים, היא עליו לעמוד בנסיונות קשים ומרים. על מנת להתכונן לקראת החיים עם לכן, ולחשל את עצמו כדי שיוכל לעמוד בכל הנסיונות כראוי, הוא פרש לישיבה ולמד תורה במשך ארבע עשרה שנה ברצף, בלא לעלות על יצועו!

נתבונן אך מעט במה שעבר על יעקב בזמן שהותו אצל לכן הארמי:

יעקב הגיע לחרן כשהוא בן שבעים ושבע, והסכים לעבוד שבע שנים כדי שיוכל לשאת את רחל לאשה. אך בעת החתונה החליף לכן את רחל באחותה לאה, בתואנה ש"לא יעשה כן במקומני". מרן המשגיח הגה"צ **רבי ירוחם ליוואויץ** זצ"ל ממיר אמר על כך: "אם אצלנו חתן היה מגלה שהכניסו לחופה את אחותה של הכלה, הרי כל הצלחות באולם היו מתעופפות..."

ויעקב? הוא בנאמנותו עומד: "ויעש יעקב כן, ויעבוד עימו עוד עוד שבע שנים אחרות!"

הוא לא התמרד נגד לכן על רמאותו ועורמתו, אלא

נשאר בנאמנותו, כפי שמפרש רש"י: "עוד שבע שנים אחרות" - "הקישן לראשונות, מה ראשונות באמונה, אף האחרונות באמונה, ואף על פי שברמאות בא עליו".

הגה"צ המשגיח **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל היה אומר: כשאנו קוראים את דברי יעקב אחרי שלבן החליף את רחל בלאה, נדמה לנו שיעקב צעק בריתחא: 'למה רמינני?', אך ממשמעות המדרשים מבואר שדיבר בעדינות ובנועם, בלי תרעומת, מתוך שלוות הנפש, כאילו יש לו שאלה בלימוד: 'איני מבין, למה רמינני?...', כך מדוייק גם מלשון הפסוק, שנאמר: 'ויאמר אל לכן, ולא יזגד' או 'ויזכר' שהם לשונות קשים.

מלבד זאת, חז"ל אומרים (פסחים ק"ט, א) שלעתיד לבוא כאשר יכובד יעקב אבינו לברך על כוס של ברכה, ידחה זאת מחמת שנאלץ לישא שתי אחיות בניגוד להלכה. אין ספק שוודאי הדבר יהיה בשבילו הפסד גדול ועצום, שרק הוא לפי מעלתו הגדולה יודע את עוצמתו. אך למרות זאת הוא מקבל הכל באהבה בשלוות נפש. הוא אינו משמיע בפני לכן שום צעקה, שום אנחה, אלא ממשיך לדבר בעדינות ובנועם.

כמה יש לנו להתפעל ולהשתומם מחוסן אמונתו של יעקב אבינו, ומשליטתו העצומה על כוחות הנפש שבקרבו. שליטה מוחלטת, בלי סייגים!

לאחר מכן נפתחת מסכת של שקרים והתעללות מצד לכן. הוא מרמה את יעקב על ימין ועל שמאל, ומשנה את תנאי העסקתו מאה פעמים. מטרותו היתה לעשוק את יעקב מכל וכל, כפי שאמר לו יעקב עצמו: "לולי אלקי אבי וגו', כי עתה ריקים שלחתני"

ידוע המעשה באלשיך הקדוש, שדרש בבית הכנסת על הפסוק "ותחלף את משכורתי עשרת מונים", והלך ומנה מאה אופנים של רמאויות שונות, בהן רימה לכן את יעקב. בעת הדרשה ישב האר"י הקדוש והקשיב לדברים, וכשהזכיר האלשיך אופן רמאות מסויים עלה חיוך על פניו.

לאחר שנסתיימה הדרשה, שאל האלשיך את האר"י לפרש חיוכו. ענהו האר"י: "בעת דרשתך הגיע לבית הכנסת לכן הארמי, ועל כל אופן ואופן של רמאות שמנית הוא נענע בראשו, כמודה שאכן כך היה. אך באחד האופנים הוא הניד בידו בהתפעלות, כאומה: 'על זה לא חשבתני...'".

אך למרות כל זאת, יעקב לא נע ולא זע משלמותו ונאמנותו. הוא עבד את לכן במסירות נפש בתום לב ובמסירות יוצאת מן הכלל: "הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה, ותידד שני מעיני".

ויתירה מכך, הלוא הרמב"ם (הלכות שכירות יג, ז) פוסק, שחייב השכיר לעבוד את בעל הבית בכל כוחו, ומהיכן למד זאת? מיעקב אבינו: "שהרי יעקב הצדיק אמר 'כי בכל כחי עבדתי את אביכן'".

והדבר נורא למתבונן! לאחר כל הרמאויות של לכן, יעקב אבינו עדיין השתעבד לו בכל כוחותיו, כיון שעל פי הלכה זו חובת שכיר לבעל הבית!

בא וראה את דברי המדרש המבהילים, עד כמה התאמץ יעקב אבינו בעבודת לכן (בראשית רבה ויצא ע): "ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות, אמר רב יודה ברב סימון, בנוהג העולם פועל עושה עם בעל הבית שתיים שלוש שעות באמונה, ובסוף הוא מתעצל במלאכתו. ברם הכא,

במסגרת הלימוד בין כותלי חבורת 'הכולל' בישיבתנו

מעמד מפואר לכבודה של תורה: סיום מסכת חולין והתחלת מסכת נדה

ענינים רבים ועמוקים והיא נלמדה במשך תקופה ארוכה ובעמל רב מרישא ועד גמירא.

המעמד התקיים ביום שני אור לכ"ז תשרי, באולמי סוכת דוד ב-ם. כשהאברכים מבוגרים וצעירים כאחד, מסובים סביב שולחנות ערוכים בפאר והדר כראוי וכיאה לכבודה של תורה, המעמד לווה ע"י כלי שיר וזמר בכדי לבטא בעוז ובעוצמה כי אין גדולה כתורה ואין מכבדיה כישראל.

סדר המעמד נפתח בכניסתו של **מורנו ראש הישיבה שליט"א** לקול שירת הקהל, כאשר המנחה מבני החבורה, בדברי הפתיחה, סקר את הקמת חבורת 'הכולל' לפני שלשים שנה, ואת גלגוליה בבתי המדרשות השונים עד שהגיעה אל ביהמ"ד פרידמן, הזכיר את כל ראשי החבורה שביהנו במשך השנים, וציין לשבח את הדחיפה וההתלהבות של מרן ראש הישיבה רבי נתן צבי פינקל זצ"ל מהרעיון החדש של הקמת חבורת אברכים למסכתות שלא נלמדות בסדר הישיבה, ואת חביבותה של החבורה בעיני מורנו ראש הישיבה שליט"א. כמו"כ סקר את מעלותיה של החבורה, ומנה רבים מבוגריה המכהנים פאר בישיבות החשובות ביותר.

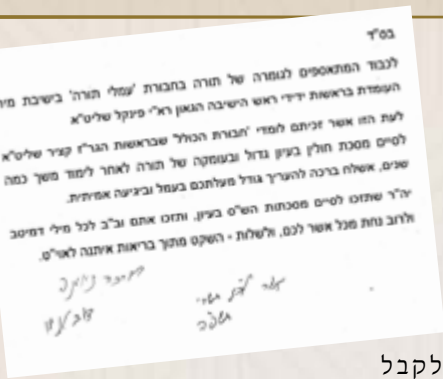
ראש החבורה **הרה"ג רבי הרב זבולון קציר שליט"א** תיאר את המעלה המיוחדת של סיום מסכת חולין הכוללת בתוכה מגוון רב של סוגיות שנלמדו בעמל רב במשך שנתיים, את דיבוק החברים ואת האהבה והרעיונות שיש בין בני החבורה, והודה למורנו ראש הישיבה ולראשי החבורה, המשיבים, כותבי המ"מ והקבצים התורניים, ולכל העוסקים בצרכי החבורה.

מורנו המשגיח הגה"צ **רבי בנימין פינקל שליט"א** נשא דברי חיזוק לרגל סיום המסכת והתחלת מסכת נדה, ועודד את כולם לקראת זמן החורף הקרב ובא, בדבריו המריץ את הציבור

מעמד מפואר מרומם ונשגב לכבודה של תורה ציינו בחבורת "הכולל" שע"י ישיבתנו לרגל סיום מסכת חולין. מסכת זו ידועה כאחת מן החמורות שבש"ס, הכוללת בתוכה ענינים רבים ועמוקים והיא נלמדה במשך תקופה ארוכה ובעמל רב מרישא ועד גמירא

חבורת 'הכולל' - כשמה כן היא - מן החבורות הוותיקות בישיבה, אברכים צעירים אשר סיימו סדרי נשים - נזיקין' עלה בלבם להתאגד בחבורה וללמוד סדר קדשים' ושאר סדרים בעיון רב כדרך לימודם בישיבה, ולאחר עידוד רב ממרן רה"י הגאון הגדול ר' נתן צבי זצוק"ל הוקמה לה קבוצה מובחרת בבית המדרש 'נר גבריאל'. עם השנים גדל מספר הלומדים וה'חבורה' העתיקה משכנה בבתי מדרש בישיבה, עד שהגיעה לביהמ"ד 'פרידמן' ומאז הפך המקום אבן שואבת לכלל הלומדים, ויצר פסיפס מדהים של אברכים צעירים בשנות השלשים הלומדים יחדיו עם אברכים המגיעים לגבורות, וכך מוצא עצמו אברך צעיר המטופל בעוללים רכים מתנצח עם חבירו לספסל - אברך עם שערות שיבה הנושא על גבו טרדות נישואי ילדים ונכדים - כולם שקועים עד לשד עצמותיהם בלימוד ובריתחא דאורייתא, ובאותה שעה נדמה כי אין להם בעולמם אלא מתיקות הסברא ועמל התורה.

כעת זכו החבורה החשובה לסיים מסכת חולין. מסכת זו ידועה כאחת מן החמורות שבש"ס, הכוללת בתוכה

לקבל

על עצמם מראש לרכוש את מסכת נדה בידיעה בבקיאיות ובעיון.

דברי חיזוק מרוממים לציבור האברכים ולנשותיהם נשא מורנו הגאון **רבי יצחק אזרחי שליט"א**, ואף הצטרף לרוקדים לכבודה של תורה, מתוך שמחה של מצוה.

הגאון **רבי אשר אריאלי שליט"א** בברכתו לבני החבורה הדגיש את ההתקשרות לתורה שיש בכל סיום מסכת ובפרט כשלומדים בעיון ובעמל, והאריך על זכותם של הנשים בענין, וממילא השתתפות הנשים בסיום זה אינה מוגדרת רק כהשתתפות בשמחתו של הבעל, אלא כהשתתפות בשמחתה הפרטית, משום שהיא מתקשרת לתורה באותה מידה של הבעל לו היא מסורה [ראה במסגרת את תמצית משאו הנפלא].

הגאון **רבי בנימין קרליבך שליט"א** חיזק בגודל מעלת סיום מסכת חולין, כן הקריא את מכתבו של מרן גאון ישראל הגר"ד לנדו שליט"א [ראה תצלום מצורף].

סיום המסכת וההדרן נאמר ע"י הרה"ג **רבי יעקב פודרביניק**, מוותיקי האברכים בחבורת הכולל, נו"נ במשך שנים רבות.

לאחר מכן נערכו ריקודים לכבוד התורה ולומדיה, כאשר ניכר לעיני כל השמחה העצומה וההתרגשות לרגל המעמד.

ספר 'חולין בעזרה'

חלק חשוב במעמד היה הוצאתו לאור הספר 'חולין בעזרה', ובו מערכות נבחרות של עשרות אברכים

< מבית המדרש, מערכות שנאספו תוך זמן קצר.

במעמד זה נשא דברים אחד האברכים שהדגיש את המיוחדות שבחבורת הכולל בכך שהוא מורכב מאברכים מכל הגילאים, אשר חשקה נפשם בתורה בעיון ועמל, והיא משוש חייהם, וזה המכנה המשותף של כולם בלימוד 'כולל', וזו היא הסיבה לכך שהלימוד הוא בהתלהבות מיוחדת וב'פרישקייט'.

הספר שיצא לאור עולם כהמשך לקבצים השבועיים שיצאו עד כה, מעידים על החשיבות שמייחס כל אחד לסברה או לדיקו שהוא אומר כאילו זה עיקר חייו, ועיקר מה שיש לו בעולמו זה בירור האמת. בסיום דבריו הושמעה קריאת רבני בית המדרש אל הציבור להמשיך ביתר שאת בהעלאת חידושי התורה על גבי הכתב, לאור התועלת המרובה וה'דיבוק חברים'.

שיש מן הכתיבה.

כאן המקום לציין שורות ספורות מהקדמת הספר, המתאר את תכנה ותמציתה של יצירת פאר זו: "עומדים אנו עתה בסיום מסכת חולין אשר נלמדה תקופה ארוכה בעמל רב מרישא ועד גמירא, מסכת זו מן החמורות שבש"ס היא וכוללת בתוכה ענינים רבים ועמוקים, וב"ה זכינו לקנות 'קנין חשוב' בסוגיות <

משאו של הגאון רבי אשר אריאלי שליט"א

אבל זכו להתקשרות של התורה של חולין, זה דרגה גבוהה מאוד!!

ובפרט בזמננו שאין זה מהדברים הקלים ללמוד תורה יש יצר הרע שמפריע, אבל חלקן של הנשים זה מסירות עצומה, לפעמים אף מסירות נפש, לעזור ולתמוך בעמל ללמוד תורה, זה העמל שלהם שגם מקשר אותם לתורה - אותה התקשרות שיש ללומדי מסכת חולין.

אם אשאל למה הוזמנו עזרת נשים לשמחה זו, יהיו שיאמרו, שהם באות להשתתף בשמחה של הבעל, אבל לדעתי זה **סיום של העזרת נשים**, הם גם סיימו, הם שותפות לעמל של מסכת חולין, יש להם ההתקשרות לתורה.

חזו חזו בני ובנותי חביבי דשמתכחין מצערא דיליה...

לא כולם זוכים לכך, ולזה אנחנו שמחים, יתכן מאד שהקב"ה לעת כזאת קורא לפמליא דיליה ואומר, חזו חזו בני ובנותי חביבי דשמתכחין מצערא דיליה... הרי אין אדם בעולם בלי קשיים, ועם כל זאת עסקין בחדוותא דילי. לזכות להתקשרות להקב"ה להתקשרות לדבר ה' הן על לומדי התורה והן על הנשים בעזר"נ אין זה דבר קל, אבל השכר שמקבלים גם בעולם הבא וגם בעולם הזה, אי אפשר לתאר, ועין לא ראתה.

אמרנו בסליחות "תורה הקדושה התחנני בבקשה", התורה יכולה להתחנן לפני הקב"ה, בלשון רש"י מתחננת לפני קונה, ועל מי התורה מתחננת על מי שהוא קשורה אליו.

הרי אמרו (ראה ספרי עקב מח) 'אם תעזבני יום - יומיים אעזבך', ובדאי גם להיפך, אם אדם מתקשר לתורה באותה מידה התורה קשורה אליו.

לעת כזאת שזוכים להשתתף בשמחה של עמלי התורה שזכו לסיים מסכת חולין, הם ונשיהם, כזו התקשרות לתורה, ולמסכת חולין כך התורה מתקשרת לאותם הלומדים ולמי שזכה להשתתף בלימוד הזה. וזה מה שאומרים תורה הקדושה התחנני בבקשה, זה לא היה קל, והתגברנו על הכל ונסיים בברכה לקהל הקדוש הזה: כל אחד ואחד מהציבור הקדוש הזה יזכה שהקב"ה ימלא כל משאלות לבו לטובה, ולכל הברכות הכתובות בתורה

בימים האלה שומעים הרבה דיבורים שקשה להוציא מהפה, שומעים קטרוג על לומדי התורה, אבל צריך לזכור שבאמת עמל התורה זה מה שמקיים את כל העולמות וזה מחזיק את כלל ישראל, אנחנו לא משתמטים, אדרבה, אנחנו עושים מעל ומעבר ללמוד יומם ולילה כדי לקיים את כל העולם.

אשריכם אשריכם!

תורה גם דומה לין - יינה של תורה, מי ששותה יין ניכר על גופו ששתה יין, אף תורה כן, על מי זה מדובר? לא על מי שסתם לומד תורה, זה גם דבר גדול, אלא על מי שעמל בתורה, כלשון מרן החזון איש (באגרותיו) "האיש הזוכה ליגיעת התורה, הולך בין אנשים ונדמה כבן אדם, אבל באמת הוא מלאך עדיין בן תמותה, שחי חיי אצילות מרומם על כל תהילה".

והנה התורה ניתנה מסכתות מסכתות, פרקים פרקים, כשלומדים מסכת שלמה מתחילתו ועד סופו בדיבוק חברים (שאין התורה נקנית אלא בחבורה), בעיון רב, בעמל וביגיעה, במשך תקופה ארוכה מאד, זהו המהלך של התקשרות לתורה, רמה יותר גבוהה, וזה מחייב שמחה מיוחדת על התקשרות כזו לתורה.

הנשים שותפות בלימוד התורה של בעליהם

כעת נתמקד בחלק של הנשים - במאי זכיון, בחלק הגדול של תמיכת הנשים שעומדים מאחורי הפרגוד לתמוך ולחזק את בעליהם ללמוד תורה.

חז"ל אומרים, שיש לנשים זכות בלימוד התורה, נשים במאי זכיון, באיזה זכות זכות לתחיית המתים ועוד ענינים, אומרת הגמרא בזכות שמסייעות לבעל ללמוד, מסירות מעליו את המניעה שיכול להפריע להם ללמוד, משמעות הדברים שזה לא רק שהם 'עזרו' לתורה, אלא הם 'שתפות' בלימוד התורה של הבעל, ונחשב כהתורה שלהם, ויש להם זכות התורה ממש.

כשנמצאים בסיום מכובד כזה, סיום של כל מסכת חולין, אם נצא לשוק ונבדוק כמה אנשים זכו להתקשר בקשר חזק לתורה ולסיים את מסכת חולין מתחילה ועד סוף בעיון רב ובעמל, לא נמצא הרבה. ולעומת זאת הנשים שלא למדו מסכת חולין

עמל התורה זה מה שמקיים את כל העולמות וזה מה שמחזיק את כלל ישראל ברשות מרנן ורבנן חבורתא קדישתא הדין, עמלי התורה שעליהם העולם עומד.

הקב"ה מזכה אותנו שאתם עושים סיום של מסכת חולין. אמרו חז"ל (שהש"ר א, ט) שעושים משתה לגמרה של תורה, עושים משתה כשמסיימים לגומרה של מצוה. כתוב במשנ"ב בשם אליהו רבא שהוא הדין לכל גמרה של מצוה, שזה זמן של שמחה, ועושים משתה.

תורה נמשלה למים

חז"ל אומרים שהתורה נמשלה למים (תענית ז, א) - יש כמה עניינים שבהם היא נמשלה למים, בין הדברים אומרים חז"ל מה מים מטהר את הטמאים שנאמר (יחזקאל לו, כה) 'וזרקתי עליכם מים טהורים' אף תורה מטהרת, ומה מים מטהרים את הגוף שנאמר (ויקרא יד, ט) 'ורחץ את בשרו במים' אף תורה מטהרת.

חז"ל לימדו אותנו שני ענייני טהרה, טהרה של גנפש - וזרקתי עליכם מים טהורים, שהתורה מטהרת, שכח הטהרה מטהרת את הנפש. וגם על טהרה של הגוף - ורחץ בשרו במים, שהתורה גם מטהרים את הגוף.

ואיך האדם נטהר ע"י לימוד התורה, יש בזה 2 דרגות של לימוד התורה, כל לימוד שהאדם לומד את התורה, זהו דבר גדול שעליו אמרו 'ותלמוד תורה כנגד כולם', אבל יש דרגה של לימוד התורה שאדם מתקשר לתורה, שיגע ועמל ומשקיע עצמו עם כל כוחותיו, מתחבר לתורה וקשור לתורה.

מטבע הדברים האדם נמשך אחרי העולם הזה, אבל כשהוא יגע בתורה, הוא לא מחובר לעולם הזה, הוא משתמש למה שצריך אבל הוא לא מתחבר לעולם הזה, להתחבר לשני העולמות אי אפשר כפי שכתוב בחובת הלבבות (שער חשבון הנפש) העולם הזה והעולם הבא כשני צרות זו לזו, אי אפשר להתחבר לשניהם ביחד.

אמרו על רבינו הקדוש, תורה וגדולה במקום אחד (ראה סנהדרין לו, א), ואותו רבינו הקדוש בשעת פטירתו זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה, ואמו: רבונו של עולם! גלוי וידוע לפניך שיגעתי בעשר אצבעותי בתורה ולא נהניתי אפילו באצבע קטנה (ראה כתובות קד, א), וכנ"ל שלא התחבר לעולם הזה, אלא היה מחובר לתורה הקדושה.

כשמקושרים לתורה - התורה חודרת אליו, כשהוא קשור לתורה התורה קשורה אליו, כל השאיפה של הלומד זה רק להתחבר לדבר ה', על ידי לימוד התורה, מה מים מגדלים את הצמחים אף תורה מגדלת את מי שעמל בה כל צרכו, כיון שמחובר לתורה אז יש לו את הסגולה של התורה.

רבות מתוכה, ובהם: חזקות, שחיטה, בן פקועה, בשר בחלב, תערובות ועוד, זאת מלבד שאר הפרקים שנלמדו בסדר ב' דף אחר דף.

'אין התורה נקנית אלא בחבורה' - אכן זכה בית מדרשו לדיבוק חברים מיוחד במינו, בכל סוגיא מתנצחים הלומדים זה עם זה בלימוד חי ופורה וברייתא דאורייתא על מנת לברר אמתה של תורה, ומתוך כך נתחדשו חידושים רבים ונתלבנו יסודות חשובים במסכת זו. כעת לרגל הסיום הניפו רבים מן הלומדים ידם לכבד את המעמד בכתיבת חידושי תורה נפלאים, ולהעניק לציבור 'מעט שבמעט'

נחשב הלימוד כאילו נעשה מכל תמצית כוחותיהם, ואין הוא פחות בדרגה מן הלומד בצער שעליו אמרו חז"ל לפום צערא אגרא.

עם תום האירוע חולק מזכרת מהמעמד בעזרת הנשים, ופעקאלך לילדים שנשארו בבית שיהיו שותפים אף הם בשמחת הוריהם.

בני החבורה יצאו בהרגשה מרוממת, בהתלהבות עצומה ובחשק עז להתחיל במרץ את מסכת נדה ולסיימה בעיון ובעמל.

ממה שיש באמתחתם, ועל כן עלתה במחשבה לקבץ הדברים ולאוגדם עלי ספר למען יעמדו ימים רבים בהוצאת ספר זה לאור עולם העמדתנו מטרה נוספת נגד עינינו, והיא הבעת הוקרה לנשות האברכים החשובים אשר מסורות הן בכל לב לעמל התורה של בעליהן, להסיר מעליהם כל עול ודאגה, למען יוכלו לשקוע בעומק הסוגיות ולשכוח משאר טרדות היום, ועליהן אמרו חכמינו 'שלי ושלכם שלה'.

בסיום המעמד נשא דברים הרה"ג ר' אוריאל סופר שליט"א מחשובי אברכי הכולל בעבר, האריך לבאר כי כשהאברך ובני ביתו שמחים בלימוד התורה,

מבאר רבותינו < המשך מעמ' 2

מה ראשונות שלימות - אף אחרונות שלמות, מה ראשונות באמונה - אף אחרונות באמונה."

כאשר סוף סוף יעקב עוזב את בית לבן על פי ציווי השם, לבן רודף אחריו וזומם להורגו: "לבן בקש לעקור את הכל, שנאמר ארמי אובד אבי". יעקב נושא אז לראשונה נאום בפני חמיו, בו הוא מוכיח אותו על פניו על כל אשר עולל לו במשך השנים.

ניתן היה לחשוב, כי במעמד זה נראה התפרצות של ממש. האם כל העוולות שעשה לבן ליעקב במשך עשרים שנה לא הותירו בו כעסים? האם לא הצטבר בו די מרמור, כדי שפעם אחת יקה את שיניו של רשע בוגדני זה, אשר ניצל אותו ואת טוב ליבו תקופה כה ארוכה?

אך יעקב עומד אף בנסיון זה. כה אמרו חז"ל במדרש (שם, פרשה טז): "יוחר ליעקב וירב בלבן, ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי ומה חטאתי: את סבור שמא מכות ופצעים היו שם? לא, אלא דברי פיוסים, יעקב מפיס את חמיו!"

ונקודה נוספת יש כאן: מטבע הדברים, כשאדם נמצא במשך שנים רבות במחיצת אדם רע, הוא מושפע

ממעשיו לכל הפחות במשהו. אך יעקב אבינו, למרות ששהה שנים רבות כל כך בבית לבן, לא למד ממנו ולא השתנה מחמתו אפילו כמלא נימה. "עם לבן גרתי - ותר"ג מצוות שמרתי, שלא למדתי ממעשיו הרעים" (רש"י תחילת פרשת וישלח).

אך כדי לעמוד בנסיונות אלה כראוי, היה צריך יעקב אבינו לשאוב כוחות אדירים, ולהכין את עצמו כראוי בהכנה גדולה ועצומה. לפיכך הטמין עצמו תחילה בבית שם עבר ארבע עשרה שנה, ולימוד התורה הוא שנתן לו את הכח לעמוד בנסיון, ולהגיע לדרגת בחיר האבות, אשר דמותו חקוקה בכסא הכבוד.

'לעשות מכל קושי הזדמנות!'

הרבנית פינקל, אמו של הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, ראש ישיבת מיר, אמרה פעם שחביב עליה משפט חכם ששמעה בהזדמנות מסויימת, מבנה הגדול ראש הישיבה זצ"ל: "יש כאלה העושים מכל הזדמנות קושי, ויש כאלו העושים מכל קושי הזדמנות..."

רבי נתן צבי עצמו הוכיח כיצד הוא משתייך במהותו לאלה האחרונים, העושים מכל קושי הזדמנות, ודבר

שפתיים אך למחסור. בגוף מיוסה, למוד סבל חולי ומכאוב, הוא הצליח לרומם קרנה של תורה במושגי ענק. בכוחות נפש עילאיים, פיתח את היכלי ישיבות מיר לממלכה מפוארת ומשגשגת של תורה, באופן שאין לו אח ורע בדורנו.

גישה זו אימץ יעקב אבינו בבית לבן. להפוך את הקושי להזדמנות! להעצמה! לעבודת המידות!

יעקב אבינו ידע ששליחותו בבית לבן היא משמעותית, 'מעשה אבות סימן לבנים'. כל פעולה שהוא עושה שם היא פעולת נצח, המהווה אבן נוספת בציוני הדרך של הקמת האומה הקדושה, בהנהגותיה ובאורחותיה

ואכן, מעשי יעקב אבינו מאלפים אותנו נצח, מידות טובות מה הן, כיצד להתגבר על הטבע האנושי, ולמגר בעבודה עצמית כל טינה וכעס מן הלב. כיצד להשיב טובה תחת רעה, גם למי שפועל נגדך ללא הרף. אך בעיקר אנו למדים כיצד עלינו להיותר בשויון נפש, עם אותם הגינות ויושר ונאמנות במשך עשרות שנים, למרות שכל הסביבה עומדת לנגדך.

'יתן אמת ליעקב: לקח לדורות!'

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

אי"ה נשתדל להביא מידי שבוע מכתב מגדולי רבותינו לבית מיר בעניני הזמן או הפרשה.

מכתבי רבותינו

"ומיעקב אבינו נלמד דיני שמירה. ומדוע לא נלמוד אף מעט מה שנוגע לענינינו, אשר קבלנו עלינו שמירה, וגם שמירה רוחנית..."

מכתב ממרן המשגיח רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל (דעת חכמה ומוסר חלק ג - מכתבים מכתב רעט) במענה למשגיח אחד שרצה לבוא לבקרו, ומאריך בעניני גזל שאסור לעזוב את משרתו, אפי' למעט זמן.

גזל (ויק"ר לג, ג), ובפרט גזל רוחני, אשר אין במה להשיב, לפיכך ולשלם, ואוי לנו מיום הדין של גזל. ומיעקב אבינו נלמד דיני שמירה. ומדוע לא נלמוד אף מעט מה שנוגע לענינינו, אשר קבלנו עלינו שמירה, וגם שמירה רוחנית, איך מוטל עלינו לשום נפשינו בכפינו איך לצאת את דין הפשוט, אחרי כי שומרים אנחנו, וגם שומרי שכה, כאשר דברנו פעם אחת בהיותנו יחד בגרודנה, לכן אקדים ליעץ את כבוד ידידי כי אין הדבר שוה בנזק הרבים ח"ו, אף כי הדבר נחוץ מאוד כפי שנראה לפעמים, אכן עלינו לבקש עצות אחרות, אולי יזדמן עוד איזה הזדמנות כאשר בקיץ העבר, אכן לא לעזוב את הרבים באמצע הזמן, בלא שום השגחה.

ימחול לי ידידי להודיעני איך הוא שבע רצון מעבודתו בזמן הזה, ואיך הוא ירגיש עצמו בשמירת בריאותו אם הוטב לו, וזאת היא באמת טובת הרבים לשמור את מנוחתו, מנוחת הגוף והנפש גם יחד.

ידידו דו"ש וחפץ בהצלחתו תמיד...

ובשבוע העברה מידי קראי בפי' השבוע נשתוממתי כל העת, מה זאת שמירת דין גזל, אף משטחיות פשט הכתובים, לא יאומן כי יסופר יעקב אבינו בעצמו אמר (בראשית לא, ז), והחליף את משכורתי עשרת מונים, וחז"ל (רש"י שם), ביארו כי "מונים" הם מספר עשרה, ועשרת פעמים עשרה הם מאה פעמים, כמובן אם כה יאמר וכו', כדאי להתבונן בזה, מלבד הרמאות שרימה אותו במה שהחליף מרחל ללאה, ובכל זאת כתוב ברש"י (שם כט, ל), מה ראשונות באמונה אף אחרונות באמונה, אף על פי שברמאות בא עלי. ולדעתי אהשוב שמה שכתוב וישלח יעקב ויקרא וגו' השדה אל צאנו (שם לא, ז), זהו מפני דיני השמירה, כי לא עזב צאנו אף רגע, כאשר אמר הוא בעצמו הייתי ביום אכלני חורב, וקרח בלילה, ותדד שנתי מעיני (שם לא, מ), ומפני זה כאשר רצה לדבר ולהמלך עם נשיו שלח וקרא אותם השדה, ולא הלך לביתו בזמן שעליו לרעות הצאן.

נורא מאוד מאוד עד כמה על האדם לשום נפשו בכפו, במסירת נפש ממש, לקיים איזה דין תורה, ובפרט גזל אשר כידוע קופה של עבירות ומי מקטרג